

ERICASTIFTELSEN

PSYKOTERAPI • UTBILDNING • FORSKNING

ÅRSREDOVISNING
2020

Adress
Ericastiftelsen
Odengatan 9
114 24 Stockholm

Telefon
08-402 17 60
Telefax
08-10 96 91

e-post
mail@ericastiftelsen.se
www.ericastiftelsen.se

Organisationsnummer
802005-8841

ERICASTIFTELSEN

PSYKOTERAPI • UTBILDNING • FORSKNING

ERICASTIFTELSEN org nr 802005-8841

Styrelsen för Ericastiftelsen får härmed avge årsredovisning för år 2020

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2020

Ericastiftelsen är ett av tre lärosäten som har i uppdrag av staten att bedriva högskoleutbildning i form av *psykoterapeutprogrammet* med inriktning på psykoterapi för barn och ungdomar samt utbildning inom närliggande områden. Enligt en överenskommelse om *idéburet offentligt partnerskap* (IOP) med region Stockholm bedrivs insatser för barn och unga inom psykosocialt pedagogiskt anpassningsstöd. IOP-överenskommelsen är en form av samverkan som ersätter det tidigare vårdavtalet med regionen. Ericastiftelsen har under året fortsatt utvecklingen av *psykoterapeutiska och psykosociala insatser* genom samarbete med två husläkarmottagningar och i begränsad uträckning ta emot privatbetalande patienter. Vid Ericastiftelsen bedrivs vidare *forskning och metodutveckling* som är integrerad i övrig verksamhet.

Ericastiftelsens verksamhet baseras huvudsakligen på psykodynamisk teori, kunskaper och forskning om utvecklingspsykologi, anknytningsteori, neuropsykologi och psykoterapi samt väl beprövad klinisk erfarenhet. Ericastiftelsen har ett brett nätverk, både nationellt och internationellt, bland kliniker och forskare på området.

Ericastiftelsen leds av verksamhetschef och rektor som svarar inför styrelsen vars ledamöter utsetts av regeringen, Region Stockholm och Ericastiftelsens huvudmän. Medarbetarna på Ericastiftelsen består av läkare, psykologer, socionomer, specialpedagoger och administrativ personal. Medarbetarna representerar en samlad specialistkompetens inom barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatri, psykoterapi, stöd och behandling, pedagogik och forskning.

Vid sidan av kärnverksamheterna, som beskrivs nedan, bidrar medarbetarna regelbundet med specialiserade kunskaper vid nationella och internationella konferenser, i referensgrupper vid myndigheter och organisationer samt i media rörande frågor om barns och ungas behov, livsvillkor och psykiska hälsa/ohälsa. Styrelsen bedömer att stiftelsen uppnått de i verksamhetsplanen angivna målen.

Adress
Ericastiftelsen
Odengatan 9
114 24 Stockholm

Telefon
08-402 17 60

E-post
info@ericastiftelsen.se

Hemsida
www.ericastiftelsen.se

[Handwritten signatures and initials in blue ink]

UTBILDNINGSVERKSAMHET

Ericastiftelsens utbildningsverksamhet är öppen för sökanden från hela landet och innefattar både längre utbildningsprogram, kortare poänggivande kurser, olika seminarier och uppdragsutbildningar av olika omfattning.

Under år 2020 påverkades utbildningsverksamheten i grunden pga *coronapandemin* och de restriktioner för utbildningsverksamhet och yrkesverksamma inom olika områden som följde av detta. Med start i mitten av mars 2020 hölls samtliga utbildningsinsatser digitalt. Vid höstterminens start kunde de flesta kurser åter ges på plats i fysisk form med anpassningar av gruppindelning, lokaler och möblering. Successivt skedde dock under hösten en återgång till digital undervisning. Flera planerade uppdragsutbildningar, kortare kurser och seminarier ställdes in eller sköts fram med hänsyn till rådande läge.

En intern utvärdering av lärarnas erfarenheter av *digital undervisning* genomfördes i samband med avslutningen av vårterminen och inledningen av höstterminen. I korta drag framkom att erfarenheterna var av blandad karaktär. Positivt var att undervisningsverksamheten fortsatt kunde bedrivas under året utan större avbrott eller störningar och att alla involverade hjälptes åt att få teknik och undervisningsformer att fungera. Negativa aspekter som framkom var en betydande grad av merarbete med att ställa om undervisningsformerna, många tekniska utmaningar och problem, svårigheter att tillfredsställa undervisa digitalt om praktiskt inriktade och tillämpade moment, osäkerhet avseende hantering av sekretessfrågor och begränsade möjligheter att stimulera till diskussion och utbyte i kursgrupperna. En viss teknikrötthet rapporterades det också.

Ericastiftelsen har *examensrätt* för att bedriva utbildning som leder fram till *psykoterapeutexamen med inriktning på barn och unga*. Utbildningen omfattar 90 hp är öppen för främst psykologer, läkare och socionomer men även andra yrkesgrupper kan vara behöriga och antas. När psykoterapeutprogrammets kvalitet senast granskades av Universitetskanslersämbetet (UKÄ) år 2014 fick Ericastiftelsen omgående omdömet "hög kvalitet" vilket väl motsvarar de krav som ställs på högre utbildning i Sverige. Nästa granskning planeras ske under hösten 2021. Söktrycket på Ericastiftelsens olika utbildningar är generellt högt och antal sökande är ofta långt fler än tillgängliga utbildningsplatser.

Under året 2020 pågick följande mer omfattande större högskoleutbildningar:

- Ericastiftelsens psykoterapeutprogram med inriktning på barn och ungdomar (EPU), 90 hp, avancerad nivå (2 kursomgångar)
- Grundläggande psykoterapiutbildning med inriktning mot barn och ungdomar (GPU), 60 hp, avancerad nivå
- Handledar- och lärarutbildning (HLU), 45 hp, avancerad nivå
- Handledningsmetodik för specialpedagoger (HLS), 20 hp, avancerad nivå

Ericastiftelsens psykoterapeutprogram är ackrediterat av Sveriges Psykologförbund som en sammanhållen *specialistutbildning för psykologer* vilket har tagits väl emot av studenterna som önskar att bli specialister. De följer utbildningsmomenten som krävs för att erhålla specialisttitel. Arbetet pågår kontinuerligt för att, tillsammans med Psykologförbundet, fördjupa och utveckla de krav som ställs på examinationsuppgifter och anpassningar som krävs för att hålla den höga nivån som specialistutbildningen kräver. Arbetet utvärderas och följs noggrant i samverkan med Psykologförbundet.

JK JJ
EHCE
AN WH
CF

En kortare poänggivande kurs som pågick under året var *Tidbegränsad mentaliseringsbaserad psykoterapi för barn (Time-limited MBT-C, 7,5 hp)*.

Två psykologkandidater och två PTP-psykologer tagits emot för *praktiktjänstgöring* under året.

Studieprestationerna för utbildningarna redovisas årligen till Statistiska Centralbyrån och Universitetskanslersämbetet. För år 2020 redovisas 21,4 helårsprestationer. Följande siffror har redovisats 2017 - 2020:

År	Antal studerande vårterminen	Antal studerande höstterminen	Antal helårsprestationer	Antal examina
2017	51	63	27	1
2018	62	62	30	11
2019	47	53	21,3	0*
2020	54	62	21,4	11

*antagningen till Ericastiftelsens psykoterapeutprogram, statlig examinationsrätt, sker var annat år

Under året 2020 examinerades 11 studenter från Ericastiftelsens psykoterapeutprogram.

Under året har även kurser och föreläsningar hållits vid andra lärosäten. Medarbetare från Ericastiftelsen har föreläst vid Stockholms universitet och vid universiteten i Lund och Örebro samt Ersta Sköndal Bräcke Högskola.

Under året utövade *Diskrimineringsombudsmannen* tillsyn avseende Ericastiftelsens aktiva åtgärder mot diskriminering. Inget beslut om åtgärd meddelades men tydligare riktlinjer och rutiner för förhindrande av trakasserier och sexuella trakasserier efterlystes av myndigheten.

Uppdragsutbildning och utåtriktad verksamhet

Utöver högskoleutbildningar anordnar Ericastiftelsen en mängd uppdragsutbildningar och deltar i kunskapsspridning av olika slag såväl i Stockholmsområdet som i övriga landet och Norden.

Under 2020 har Ericastiftelsens medarbetare hållit presentationer, föreläsningar och kurser av olika omfattning för yrkesverksamma inom BUP, behandlingsverksamheter, socialtjänst, jour- och familjehem, institutioner, elevhälsa, rättsväsende, habilitering, pedagogiska verksamheter samt övrig hälso- och sjukvård. Kunskaper har också förmedlats genom flera handledningsuppdrag inom dessa verksamheter.

Som en kvalitetssäkring och för att utveckla utbildningsverksamheten utvärderar Ericastiftelsen insatserna då det är möjligt. Utvärderingarna är överlag mycket positiva. Deltagare på olika moment signalerar att de kunskaper som förmedlats är stimulerande, gedigna, vetenskapligt förankrade och att kunskapen är lätta att omsätta till praktisk användning i de olika verksamheterna.

Handwritten notes and signatures:
A blue checkmark and signature are present.
Below them, several initials and names are written in blue ink: PH, AN, PH, CF, CE, and another PH.

Nedan följer ett urval av **uppdagsutbildningar** under året:

- I samverkan med psykologprogrammet vid universitetet i Örebro har under året arrangerats valbara kurser om 7,5 hp med fokus på *behandling för barn, unga och deras närstående*. Kurserna hålls återkommande och ges högt omdöme av studenterna. Kursen har följts av 26 studerande under ÅR 2020.
- *Barn och trauma* (7,5 hp) hölls under året åter i samverkan med Karolinska Institutet uppdagsutbildning och Karlstad universitet. Kursen anordnas årligen och är mycket eftersökt. 25 deltagare från exempelvis socialtjänst, BUP, elevhälsa, rättsväsende samt övrig hälso- och sjukvård följde kursen.
- Kursen *Utvecklingspsykologi* för blivande barn- och ungdomspsykiatriker (METIS för ST-läkare) gavs för 28 deltagare.
- Utbildning i den evidensbaserade traumafokuserade metoden *Child-Parent Psychotherapy* (CPP, 20 hp) avslutades under vårterminen 2020 av 12 deltagare.
- En kurs i den traumafokuserade behandlingsmetoden *Eye Movement Desensitization Reprocessing* med inriktning på barn och unga (EMDR, 20 hp) avslutades vt 2020 för 10 deltagare. En ny kursomgång startade under höstterminen 2020 för 9 deltagare.
- Kurs i den psykodiagnostiska metoden *DC 0-5* hölls vid två olika tillfällen för sammanlagt ett 50-tal deltagare.

Övriga utåtriktade insatser i urval

Medarbetare från Ericastiftelsen deltog i januari 2020 med presentationer vid konferensen *Unga Vuxna-dagarna* med föreläsningar som behandlade psykoterapeutiska insatser för transpersoner och vid ADHD- och traumatillstånd.

Flera planerade presentationer vid konferenser och utbildningstillfällen både i Sverige och i Norden har ställts in och skjutits på framtiden med hänsyn till pågående *pandemi* och relaterade restriktioner. Under året har emellertid en del föreläsningar hållits *digitalt* på uppdrag av kommuner och hälso- och sjukvårdsverksamheter runt om i landet och i Norden. Fokus för dessa har främst varit hur barn och unga påverkas av och kan stödjas vid svåra påfrestningar och traumatillstånd, vid placering i jour- och familjehem och när barns och ungas omsorgspersoner lider av psykisk sjukdom. Vidare har presentationer hållits på temat självomsorg för yrkesverksamma.

Medarbetare har under året bidragit med expertis i tv, press och övrig *media*. Kunskaper om barns behov av stöd och behandling vid olika tillstånd och i samband med uppmärksammade händelser är efterfrågade av media. I särskilt fokus har konsekvenser för barn, unga och familjer pga pandemin stått.

Medarbetare har också medverkat som experter i ett antal *referensgrupper* vid myndigheter och organisationer i frågor om barns och ungas utveckling, hälsa och behov.

Utveckling av utbildningsverksamheten

Parallellt med den pågående, utåtriktade utbildningsverksamheten så har Ericastiftelsens egna lärare och handledare fått möjlighet att fördjupa och utveckla sina kunskaper genom diverse olika utbildningar, föreläsningar och seminarier. Till stor del har dessa skett digitalt.

Medarbetare vid Ericastiftelsen har under året också fortsatt att ta del av fortbildning och utveckling avseende *Child-Parent Psychotherapy* (CPP) som är en traumafokuserad evidensbaserad metod för barn 0-6 år. Målsättningen med denna satsning, som pågått ett

CF
RH
AN
HA
CB

antal år, är att de nya kunskaperna ska integreras i befintlig utbildnings-, behandlings- och forskningsverksamhet vilket till stor del uppnåtts.

Kompetensutvecklingen också sker inom det högskolepedagogiska fältet med anknytning till Ericastiftelsens olika utbildningskurser och program.

Det är glädjande att konstatera att uppdragsutbildningar och utåtriktade insatser från Ericastiftelsen fortsatt är mycket efterfrågade och vår strävan är att i så stor grad som möjligt möta dessa. Externa föreläsare engageras vid behov. I första hand är det angeläget att sprida de kunskaper vi besitter och som fyller behov i en rad verksamheter för barn och unga. I andra hand ger dessa insatser ett visst välkommet tillskott till en stram ekonomi. Under året har vi utvecklat digitala kanaler för kunskapsspridning och detta bedöms vara ett arbete som även fortsättningsvis ska ingå och vidareutvecklas inom ramen för vårt utbildningsutbud.

VERKSAMHET INOM ÖVERENSKOMMELSE OM IDEBURET OFFENTLIGT PARTNERSKAP (IOP)

Bakgrund

Överenskommelsen om idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Region Stockholm är en långsiktig samverkan som inleddes 2019 01 01. Syftet är att bidra till att stärka barns och ungas väg mot ett värdigt liv och främja den unges typiska utveckling när den av olika skäl störts. Bakgrunden till verksamheten är att parterna konstaterat att det inom hälso- och sjukvårdsområdet med fokus på barn, unga och deras familjer sedan länge finns grupper och tillstånd med behov som vården och övriga aktörer har kontinuerliga svårigheter att möta på ett tillfredsställande sätt. Problemen är ofta komplexa och behov av insatser i tillägg till hälso- och sjukvård rör samtidigt flera närliggande verksamheter. Det faktum att såväl grupper som enskilda individer i dessa situationer riskerar negativa effekter och att "falla mellan stolar" är väl känt. Av detta skäl poängteras regelbundet vikten av samverkan mellan olika verksamheter. Likafullt återstår svårigheter att på ett effektivt, följsamt och individanpassat sätt stödja och tillgodose dessa gruppers behov.

En gränsöverskridande metodutveckling på utvalda områden är därför angeläget. Barns och ungas utveckling av grundläggande verktyg för förmåga till lek och lekfullhet, samspel, samhörighet, självkänsla och delaktighet behöver här stå i fokus, oavsett vad barnet eller den unge har för funktionshinder, kontext eller har råkat ut för. Partnerskapet inleddes som ett led i att uppnå målen med Regionens övergripande strävan om en utvecklad och individcentrerad nätverkssjukvård där forskning och kompetensutveckling stimuleras och integreras och kan komma patienterna till del.

Målgrupper

Föremålet för verksamheten ska vara barn och unga som riskerar att hamna i gränzonen mellan olika stödjande och behandlande verksamheter. En rad angelägna målgrupper identifierades i samråd och av dessa valdes följande ut att initialt stå i fokus för verksamheten:

- psykosocialt pedagogiskt anpassningsstöd för barn med olika former av problematik, ofta i kombination med psykosociala påfrestningar och i behov av emotionellt stöd *inom pedagogisk verksamhet*
- barn och unga i *jour- och familjehem*, skyddade boenden eller annan institutionsvård

CF
CoE
LA
AN
RH

- barn och unga som drabbats av psykosocialt och emotionellt belastande krissituationer i behov av ett *kvalificerat krisstöd*
- barn och unga som är *trans* eller *har transerfarenhet*

Aktiviteter 2020

Under året har anpassningar behövt göras med hänsyn till *coronapandemin*, *smittspridningen* och *riktlinjer* för att minska denna. En del planerade aktiviteter för året fick skjutas fram eller erbjudas i annan form. Vi har arbetat med digitala möten när så bedömts möjligt, anpassat verksamheterna vad gäller lokal, möblering och antal deltagare. Sammantaget har det varit möjligt att hitta lösningar i de flesta fall. Vi kan konstatera att det inte skett någon smittspridning i verksamheten trots att vi erbjudit fysiska besök.

Verksamheten har följt de övergripande principerna för samverkan, process och projekt som överenskommit om och formulerats i den skriftliga överenskommelsen samt vid återkommande uppföljning i möten mellan Ericastiftelsen och Regionen (Styrgruppen) under året. Aktiviteterna inom ramen för IOP redovisas närmare i en härför särskild skriftlig rapport samt specifik rapportering av projektmedel (sk stimulansmedel). Aktiviteterna under året har delvis erbjudits digitalt och delvis i fysiska möten som anpassats med hänsyn till rådande riktlinjer och rekommendationer för att minska smittspridningen under pandemin.

Den övergripande *arbetsprocessen* inom IOP-verksamheten har fortsatt bestått av följande delar:

- *kartläggning* av målgruppen avseende erfarenheter, problematik, aktuella aktörer och brukarorganisationer på området.
- *datainsamling* i form av intervjuer och kontakter med identifierade nyckelpersoner, sakkunniga, intresseorganisationer och verksamheter på området, inhämtande av kunskapsläge (forskning, riktlinjer, litteratur etc) samt direktkontakt med aktuella barn, unga och närstående (brukare).
- *behovs- och lägesanalys*
- *utformning av intervention och utprovning av denna*
- *planering av eller genomförande av uppföljning och utvärdering*

Målområden för IOP-aktiviteter 2020

- *Kvalificerat krisstöd* till enskilda barn, unga och närstående samt till verksamheter inom förskola, skola och socialtjänst. Insatserna har rört kriser kopplade till olika former av våld, suicid, förlust, sexuella övergrepp och andra svåra påfrestningar.
- *Telefonrådgivning*. Vägledning till enskilda och yrkesverksamma gällande tillgängliga stöd- och vårdinsatser.
- *Stödinsatser till barn inom förskola och skola*. Insatserna har erbjudits som psykopedagogiska stödgrupper för barn med parallellt föräldrastöd och/eller konsultation till pedagogiska verksamheter. Barnen i målgruppen har genomgripande svårigheter i kontakt och kommunikation i kombination med psykosociala belastningar och inlärningssvårigheter.

RA
AN
2H
AA
CE
OF
AN

- *Traumamedveten omsorg till familjehemsplacerade barn*, deras familjehem och familjehemssekreterare inom Socialtjänsten. Psykopedagogiskt inriktad stödgrupp erbjöds parallellt till barnen respektive de vuxna.
- *Insatser för unga transpersoner* i form av stödgrupp.

KLINISK VERKSAMHET 2020

Under år 2020 påverkades den kliniska verksamheten av *coronapandemin* och de restriktioner som följde. Patienter och klienter har erbjudits videomöten och de möten som skett fysiskt har noggrant planerats för att uppfylla rådande krav och rekommendationer för säkra möten. Bestämmelserna för avbokning ändrades för att minska risken att besökare skulle komma till mottagningen trots symtom. Videomöten har uppskattats av de som till exempel är boende långt bort, har milda symtom eller hålls i karantän av något skäl. Många patienter och klienter har emellertid uppskattat och valt att komma fysiskt till mottagningen. Vår erfarenhet hittills är att videobesök i viss mån kan ersätta fysiska möten för många patientgrupper men att barn under ca 8–10 år har svårt att tillgodogöra sig behandling i denna form. Vi kan konstatera att det inte skett någon smittspridning i verksamheten trots att vi erbjudit fysiska besök.

Den kliniska verksamheten vid Ericastiftelsen har det senaste åren genomgått en genomgripande förändring avseende finansieringsform. Bakgrunden är att det tidigare kliniska avtalet med Stockholms Läns Landsting (SLL) om öppen barn- och ungdomspsykiatrisk vård upphörde 31 december 2018.

För att upprätthålla en klinisk verksamhet har kliniken utvecklats till att finansieras i olika form.

Under året har vi tagit emot 245 patienter och genomfört 2807 besök, vilket är i samma storlek som då vi hade ett vårdavtal.

Patienterna fördelas enligt nedanstående:

Privatbetalande patienter

Ca 30% av alla ärenden.

Det rör sig om kortare och längre psykoterapeutiska insatser liksom bedömningar, glesare stödkontakter, medicineringsuppföljningar mm. Åldersspannet har varit spritt från förskolebarn till unga vuxna samt även ett antal föräldrar i behov av egen kontakt.

Utbildningsmottagning

Våra studerande har under året huvudsakligen tagit emot ärenden via vårt underleverantörsavtal med Matteus första-linjemottagning. Studenterna går antingen vår grundläggande utbildning i psykoterapi eller på legitimationsgrundande psykoterapeutprogrammet. De studenter som inte kvalificerar för att ge vård inom första-linjeavtalet (de som inte är socionomer eller psykologer) kan ta emot på reducerad taxa.

Fondmedelsfinansierad klinik

Ca 15% av alla ärenden.

Tack vare finansiering från fonder samt gåvor och donationer har vi kunnat ta emot 36 barn och 6 ungdomar samt deras närstående och erbjuda psykoterapeutiska insatser utan kostnad.

Sjöstadsdoktorn

Ca 10% av alla ärenden.

Handwritten notes and signatures:
 ✓
 OK
 PA
 CFEAN

Vi har sedan 2019 ett underleverantörs avtal med husläkarmottagningen Sjöstadsdoktorn. Avtalet avser remisser från Sjöstadsdoktorn, och direktsökande patienter listade på Sjöstadsdoktorn, gällande psykosociala insatser, terapimtal enskilt eller i grupp enligt regelboken för husläkarverksamhet för barn och unga mellan 0 - 24 år. I o m det nya första-linjenavtalet med kvartersskuten Matteus har de ärenden som bedömts lämpliga m a v på ålder och problematik kunnat tas emot inom första-linjenavtalet. Övriga ärenden har kunnat gå inom Sjöstadsdoktors avtal.

Socialtjänst

Vi har tagit emot 2 ärenden där socialtjänsten bekostar psykoterapi för barn/unga.

Första linjens barn och ungdomspsykiatri

Ca 45% av alla patienter. Medellängd på insatsen är 9 besök/ ärende.

Samarbete med Husläkarmottagning Matteus har under året inletts. Husläkarmottagningen Matteus har sökt och erhållit avtal med Region Stockholm angående tilläggsavtalet första linjens insatser för barns och ungas psykiska hälsa, med Ericastiftelsen som underleverantör. Verksamheten startade 1 mars 2020. Syftet med detta är att vidareutveckla vårt vårdutbud och att hålla den kliniska verksamheten vid Ericastiftelsen aktiv och under utveckling. För att säkerställa att åtagandet kan fyllas har vi fyra timanställda legitimerade psykoterapeuter.

För att kunna fortsätta verksamheten med de specifika behandlingsmodeller som erbjuds och utvecklas vid Ericastiftelsen söks dessutom extern finansiering. Ambitionen är att dessa insatser ska kunna erbjudas utan avgift eller till reducerad kostnad. De metoder som avses är:

- Den evidensbaserade behandlingsmetoden för förskolebarn (0 - 6 år) som utsatts för traumatiska påfrestningar *Child- Parent Psychotherapy (CPP)*. Vi har under året haft viss finansiering (se ovan) och söker fortsatt finansiering då vårdbehovet i Stockholm för denna patientgrupp är stort och långt ifrån tillgodosett.

Socialstyrelsen stödjer införandet av CPP i Sverige då behandlingsmetoder för små barn som drabbats av traumatiska påfrestningar är mycket sällsynta. Mot denna bakgrund och det stora värdet i tidiga insatser fyller metoden ett konstaterat och angeläget behov inom barnpsykiatrin.

Ericastiftelsen är den barnpsykiatriska mottagning i regionen som har störst kapacitet att ta emot målgruppen för behandling med CPP. Vid stiftelsen finns i nuläget nio utbildade CPP-terapeuter som i hög grad prioriterat målgruppen. I BUP Stockholm är kapaciteten betydligt lägre med ett fåtal utbildade och aktiva terapeuter.

Parallellt med behandling med CPP pågår utbildning och en forskningsstudie om metoden i samarbete med Karlstad universitet.

- *MBT – C*, mentaliseringsbaserad tidbegränsad terapi för barn, är en tidsbegränsad metod för barn i åldern 5 – 12 år och deras närstående. Metoden är lämplig för behandling av ångest, nedstämdhet eller efter stressande och påfrestande livshändelser. Utvärdering av metoden pågår i Storbritannien med hittills lovande resultat.
- *Dynamic Interpersonal Therapy (DIT)*. En tidsbegränsade modell för ungdomar och unga vuxna i åldern 16 - 24 år som har visat sig effektiv vid relationsrelaterad problematik. Studier om metoden effekter pågår i Storbritannien. Resultaten är hittills lovande. Den psykiska ohälsan och konsumtionen av psykiatrisk vård ökar enligt många källor och inom åldersgruppen ungdomar och unga vuxna tycks ökningen vara

RA-PT
TW
H
CUE
OK
da

som mest markant. Tillgången på psykoterapeutisk samtalsbehandling bedöms otillräcklig varför erbjudande om denna insats är angelägen.

Telefonmottagningen vid Ericastiftelsen har öppet fyra tillfällen varje vecka och har under året tagit emot cirka 500 samtal. Under telefontiderna har en markant tendens noterats gällande att det idag tycks svårare för många med allvarliga psykiatriska problem liksom vid traumatiska kriser att få tillgång till specialiserad behandling.

Under året har *systematisk insamling och sammanställning av kliniska data* fortgått. Materialet används som underlag för verksamhetsutveckling och forskning (se nedan). Patienterna och vårdnadshavarna informeras om detta både skriftligt och muntligt. Data som samlas in till pågående forskningsstudier är godkända i etikprövningsnämnd. Vårdnadshavarna alternativt den unge lämnar då alltid skriftligt samtycke till deltagande, som alltid är frivilligt.

Skriffliga lokala rutiner för journaldokumentation uppdateras löpande för att kontinuerligt underlätta rutiner, säkerställa och öka patientsäkerheten. Under året har särskild vikt lagts vid att skapa säkrare rutiner för bokning av patienter så att tidsbokningen är spårbar om t.ex. patienten tappar bort sin tid. Vi har även påbörjat rutiner kring dokumentation av telefonmottagningen för att öka patientsäkerhet och säkerhetsställa att råd och hänvisning dokumenteras.

Handledning och fortbildning

Alla medarbetare i den kliniska verksamheten erbjuds och deltar i regelbunden grupphandledning och ges möjlighet till fortbildning genom deltagande i kurser, konferenser och längre metodinriktade utbildningar.

FORSKNING OCH METODUTVECKLING

Behovet av kunskapsutveckling inom området barn- och ungdomspsykoterapi är fortsatt stort såväl nationellt som internationellt. Då forskarsamhället kommit att ställa allt högre krav på enskilda forskargrupper för att erhålla finansiering, bland annat avseende patientvolym, har stiftelsens samverkan med andra vårdgivande institutioner och högskolor haft stor betydelse under 2020. Härigenom har möjliggjorts såväl insamling av kliniska data, planering av kommande forskningsprojekt och förnyade anslagsansökningar. Att söka medel till forskning och metodutveckling har liksom tidigare år krävt betydande resurser.

Huvudsaklig forskningsprioritering under förvaltningsåret 2020 har varit det pågående doktorandprojektet om traumafokuserad psykoterapi för barn i åldern 0- 6 år, *Child-Parent Psychotherapy (CPP)*. Såväl effekter av insatsen som deltagande föräldrars upplevelser av sitt deltagande i behandlingen undersöks. Projektet bedrivs i samverkan med Karlstad universitet och med stöd från Gålöstiftelsen, Stiftelsen Clas Groschinskys minnesfond, Stiftelsen Care About the Children (CATCH) samt Timmermansordern. Baserat på genomförd datainsamling från ett tiotal mottagningar i landet, har analyser och resultatredovisning tagit vid. Författandet av en vetenskaplig publikation inom ramen för projektet har genomförts och ett artikelmanus har skickats in för granskning till *Journal of Infant, Child and Adolescent Psychotherapy*. I denna första delstudie intervjuas elva omsorgsgivare om sina upplevelser av sitt deltagande i CPP. Den kvalitativa analysen visade fyra positiva teman rörande utveckling i föräldraskapet, barnets erfarenhet/nytta av insatsen, lek som kommunikation och bearbetning samt terapeutens stödjande funktion. Ett femte och sjätte tema rörde önskan om fler

MCF
PH
CIE
AA
AW
RH

föräldrasamtal kopplat till upplevda hinder gällande lagstiftning, ansvar och våldsutsatthet. CPP tycks fylla ett tomrum avseende traumabehandling för små barn. Resultaten stödjer fortsatt implementering utan betydande omarbetning av metoden. Ref. Norlén, Thorén & Almqvist (subm). Implementing Child-Parent Psychotherapy (CPP) in Sweden: A qualitative study exploring experiences by caregivers taking part in the intervention with their child.

Arbete med att söka finansiering för en mer omfattande RCT-studie om CPP har fortgått under verksamhetsåret 2020. Studien planeras bli multi-centerbaserad med 130 dyader (barn + omsorgsperson) som rekryteras från olika regioner och mottagningar i Sverige. CPP avses jämföras med TAU. Åtskilliga ansökningar har författats i samarbete med Karlstad universitet, Linnéuniversitetet och Göteborgs universitet, men ännu utan att finansiering har erhållits.

Medel har dock erhållits i samverkan med Linnéuniversitetet och Göteborgs universitet för planering av mindre delstudier av CPP. Det rör fyra genomförbarhetsstudier, dvs hur metoden fungerat och upplevts av både terapeuter, omsorgsgivare och barn. I fokus för undersökningen står särskilt sårbara målgrupper, nämligen barn i samhällsvård, barn i familjer i behov av tolk under behandlingen, barn med funktionsnedsättning eller kroniska sjukdomar. Studierna förväntas bidra till ökad kunskap och utveckling av effektiva metoder för särskilt sårbara barn som lider av konsekvenser av svåra livshändelser. Erhållna medel gör att medarbetare från Ericastiftelsen kan bidra till kommande datainsamling i projektet.

Medarbetare vid Ericastiftelsen har under året varit engagerade som doktorand resp. medlem i den internationella styrgruppen för RCT-studien *EARly Internet-based interventions for Children and Adolescents (ERiCA)* vid Stockholms universitet. I studien undersöks effekter av affekt-fokuserat internetbaserad psykodynamisk terapi (IPDT) för ungdomar med depression. Tre vetenskapliga publikationer inom ramen för projektet har publicerats 2020.

Delstudie a. Tonårsdepression är ett vanligt psykiatriskt lidande som kräver snar och effektiv behandling för att motverka framtida psykisk ohälsa. Internet ökar möjligheten att söka och erhålla behandling. Internetbaserad CBT (ICBT) har visat god effekt. För att bredda behandlingsutbudet har en ny metod (IPDT) för unga utvecklats. I studien jämförs effekten hos IPDT vs ICBT. Preliminära analyser har visat lovande resultat. Ref. Mechler, Lindqvist, Carlbring, Lilliengren, Falkenström, Andersson, Topooco, Johansson, Midgley, Edbrooke-Childs, Dahl, Sandell, Thorén, Ulberg, Lindert Bergsten & Philips (2020). Internet-based psychodynamic therapy versus cognitive behavior therapy for adolescents with depression: Study protocol for a non-inferiority randomized controlled trial (the ERiCA study). *Trials*, 21, art nr 587.

Delstudie b undersöker effekter av IPDT med terapeutstöd för tonåringar med depression jämfört med en internetbaserad stödsats. IPDT visade betydligt större effekt avseende depression, ångest, emotionsreglering och självmedkänsla. Ref. Lindqvist, Mechler, Carlbring, Lilliengren, Falkenström, Andersson, Johansson, Edbrooke-Childs, Dahl, Lindert Bergsten, Midgley, Sandell, Thorén, Topooco, Ulberg & Philips (2020). Affect-focused psychodynamic Internet-based therapy for adolescent depression: A randomized controlled trial. *Journal of Medical Internet Research*, 22(3).

Delstudie c undersöker effekter av tidig symtomförbättring (sudden gains/SG) resp. stor förbättring mellan sessioner (large intersession improvements/LII) i IPDT. Resultaten visade att LII, men inte SG, predicerar gynnsamt och långvarigt utfall, särskilt om LII skett tidigt i behandlingen. Ref. Mechler, Lindqvist, Falkenström & Carlbring (2020). Sudden gains and large intersession improvements in internet-based psychodynamic treatment (IPDT) for depressed adolescents. *Psychotherapy Research*, Aug 2020.

af jo
LHAKK
AN HA CE

ERiCA-projektet har under året rönt internationellt intresse, bland annat mot bakgrund av årets pandemi med restriktioner som ökat isolering och psykisk ohälsa och gjort behandling in-vivo mer svåråtkomlig. ERiCA-modellen har därför översatts och studier har planerats i England och Norge. Ericastiftelsens *Senior Research Consultant*, Nick Midgley, Anna Freud National Centre och University College London, är ansvarig för implementering och prövning av ERiCA-modellen i England.

I övrigt har sedvanlig datainsamling i pågående mindre och mer långsiktiga projekt vid Ericastiftelsen (*Bollrörsprojektet; Databasprojektet, Känslorörsprojektet*) fortgått kontinuerligt under året. Att engagera stiftelsens studerande (vid EPU, GPU, DIT och MBT-C) i datainsamlingen har liksom tidigare varit mycket värdefullt. Prövning av ett validerat mentaliseringsbaserat instrument (*Describe-Your-Child-Measure*) har inletts under året, för att kunna användas i kommande studier och kliniska utvärderingar.

EKONOMI

Ericastiftelsen har som alla verksamheter påverkats av pandemin och coronavirusets spridning sedan i mars 2020. Arbetet har, som beskrivits ovan, snabbt fått genomgå en digitaliseringsprocess och flera praktiska omställningar till följd av aktuella riktlinjer. Konsekvenserna är ännu inte synliga på resultatet som under året gick med ett överskott på 371 tusen kronor. Vid jämförelse med budget förklaras överskottet i första hand med inkomster genom det avtal om att vara underleverantörer till Kvartersakuten Matteus tilläggsavtal avseende första linjens insatser för barn med psykisk ohälsa. Dessa intäkter fanns inte med i budget då avtalet var osäkert och blev klart i februari 2020.

Lönerna är den enskilt största utgiften och har under året överskridit budget. En del av förklaringen är ökade kostnader till konsulter inom den kliniska verksamheten samt viss personalomsättning som inneburit löneökningar. I flera fall har den nyanställda och den avgående delvis arbetat dubbelt för att garantera kontinuitet i undervisning och insatser. Lönerna kommer fortsätta öka för år 2021. Under året har Ericastiftelsen kunnat ta del i statens beslut om ersättning av sjuklönekostnader samt nedsättning av arbetsgivaravgifter under tre månader vilket hjälpt till att delvis balansera kostnaden för löner.

Övriga utgifter som överskridit budget är eftersläpande fakturor från 2019 års tillgänglighetsanpassning för entrén samt utgifter som har med internflytt och omorganisation av nyttjandet av våra lokaler att göra. Internflytten skedde när hyresavtalet för lokalerna på Odengatan 7 sades upp av hyresvärden med avslut 2020-07-31. Ericastiftelsen fick dock möjlighet att behålla lokalerna till 2020-12-31 så att omorganisationen av lokalerna kunde ske på ett välplanerat sätt. Ett nytt avtal för lokaler som blev tillgängliga under året på Odengatan 8 har upprättats för perioden 2021-01-01 -- 2021-12-31 Avtalet kommer sannolikt att kunna förlängas. Dessa nya lokaler nyttjas enbart för klinisk verksamhet.

För att kunna nyttja samtliga lokaler effektivt och säkert har kostnader för el, ventilation, måleri, larm, brandskydd och lås med mera uppkommit. Konsultarvode har ökat för arkitekt och projektledning avseende internflytt samt för produktion av Designmanual och kommunikationsstrategi för hemsidan samt övrigt kommunikationsmaterial. Slutligen påverkades även kontot för inventarieinköp i samband med de beskrivna förändringarna. Framöver väntas betydande kostnader för vår fastighet på Odengatan 9 då bland annat fönster, fasad och tak liksom ytskikt i fastigheten är i behov av underhåll.

dl
CF JS
AH HA
AN RH

Följande bidrag har nyttjats och resultatförts under 2020:

- Celsingstiftelsen 11 tkr
- H. M Drottning Silvias Stiftelse – Care About the Children (CATCH) 80 tkr
- M. Bergwalls Stiftelse 50 tkr

Den alltid välkomna avkastningen från Märtha och Sigurds Bergdahls stiftelse är stabil och under hösten kunde vi rekvirera 184 tkr.

Följande generösa bidrag till klinisk verksamhet har erhållits under 2020:

- Åke Wibergs Stiftelse 50 tkr
- Bidrag från insamling, 50 tkr, öronmärkta för suicidprevention/stöd till närstående eller till de som behöver stöd men ej har råd till det

Aktierna som ingår i den genom arv förvärvade kvarlåtenskapen från Olev Küün har medfört en årlig utdelning under 2020 på ca 75 tkr.

Vi arbetar med att söka medlemskap i organisationerna *Giva Sverige* samt *Svensk Insamlingskontroll* för att stärka vår strävan mot att utvecklas till en stark och professionell insamlingsorganisation. Dessa intresse- och kontrollorganisationer kräver tydliga system för intern och extern kontroll. Kopplat till detta har därför en rad interna policys upprättats under året för att tillmötesgå föreskrifter och krav. Arbetet med kraven för medlemskap kommer fortsätta under 2021.

Flerårsöversikt (Tkr)

	2020	2019	2018	2017
Gåvor	186	230	218	1 470
Bidrag	18 397	19 067	18 594	17 987
Nettoomsättning	4 290	3 288	2 227	1 896
Resultat	371	29	304	1 228
Soliditet	47,6%	43,2%	43,8%	45,8%

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

PERSONAL

Antal anställda har under året varit 22 personer, fem män och sjutton kvinnor. Antal årsarbeten var 20. För att klara åtaganden inom den kliniska verksamheten har fyra leg psykoterapeuter kontrakterats som timanställda konsulter under året och tillsammans motsvarat ca en halvtidstjänst.

Under året har en psykolog, biträdande rektor samt en läkare avslutat sin anställning på egen begäran. Allt tre tjänsterna är nu tillsatta. Biträdande rektor börjar sin tjänst i januari 2021

CE
KARIN
AN
CF

men har under 2020 representeras av en konsult. I april 2020 tillsattes den vakanta tjänsten som socionom (anställningen avslutades i november 2019) samt ytterligare en socionom. På styrelsemöte 2019-04-24 beslutades om att anställa en insamlings- och kommunikationsansvarig. Anställningen påbörjades i april 2020.

ERICASTIFTELSENS STYRELSE

Styrelsen har haft fyra ordinarie sammanträden under året. Styrelsen består av åtta ledamöter, utsedda för en tid av högst fyra år. En ledamot utses av regeringen, tre av Region Stockholm samt fyra av stiftelsens huvudmän. Styrelsen utser inom sig ordförande, vice ordförande och kassaförvaltare.

Styrelsen har under året haft följande sammansättning:

Ordförande	Ewa Persson Göransson
Vice ordförande	Pia Helleday
Kassaförvaltare	Olof Stålnacke
Övriga ledamöter	Cindy Falquet
	Hanna Jokio
	Anna Lundh
	Margareta Alström
	Carl von Essen

Stockholm 2021 02 09

I tjänsten,

Anna Norlén
Verksamhetschef och Rektor

CFall
CarE JG
ttt
AN EK

RESULTATRÄKNING

Kronor

		2020-01-01 2010-12-31	2019-01-01 2019-12-31
STIFTELSENS INTÄKTER			
Gåvor	2	186 186	230 250
Bidrag		18 396 519	19 066 954
Nettoomsättning		4 290 363	3 288 069
Övriga rörelseintäkter		0	6 015
Summa stiftelsens intäkter		22 873 068	22 591 289
STIFTELSENS KOSTNADER			
Övriga externa kostnader		-6 978 228	-8 223 802
Personalkostnader	3	-15 600 235	-14 411 670
Summa stiftelsens kostnader		-22 578 463	-22 635 472
RÖRELSERESULTAT		294 605	-44 183
FINANSIELLA POSTER			
Resultat från övr finansiella anläggningstillgångar		76 178	72 737
Övriga ränteintäkter		0	0
Summa finansiella poster		76 178	72 737
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		370 782	28 554
BOKSLUTSDISPOSITIONER			
Övriga bokslutsdispositioner			
ÅRETS RESULTAT		370 782	28 554

JJ JH
ZH LA
AN OF
CETZ AN

BALANSRÄKNING

Kronor

Not 2020-12-31

2019-12-31

TILLGÅNGAR

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Byggnader och mark

4 1 143 000

1 143 000

Summa materiella anläggningstillgångar

1 143 000

1 143 000

FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Andra långfristiga värdepappersinnehav

5 1 460 454

1 460 454

Summa finansiella anläggningstillgångar

1 460 454

1 460 454

SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

2 603 454

2 603 454

OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

KORTFRISTIGA FORDRINGAR

Kundfordringar

829 068

536 285

Övriga fordringar

371 606

516 614

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

552 636

390 610

Summa kortfristiga fordringar

1 753 310

1 443 509

KASSA OCH BANK

7 802 854

8 506 951

SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

9 556 164

9 950 459

SUMMA TILLGÅNGAR

12 159 619

12 553 914

CF
Cete
PH
ANK

Not 2020-12-31

2019-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

EGET KAPITAL

	6		
Fritt Eget Kapital vid Räkenskapsårets början		5 417 173	5 388 619
Årets resultat		370 782	28 554
Fritt Eget Kapital vid Räkenskapsårets slut		<u>5 787 956</u>	<u>5 417 173</u>
SUMMA EGET KAPITAL		5 787 956	5 417 173

AVSÄTTNINGAR

	7		
Övriga avsättningar		<u>4 000 000</u>	<u>4 000 000</u>
SUMMA AVSÄTTNINGAR		4 000 000	4 000 000

LÅNGFRISTIGA SKULDER

	8		
Övriga skulder		<u>148 101</u>	<u>117 625</u>
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER		148 101	117 625

KORTFRISTIGA SKULDER

Leverantörsskulder		685 120	775 581
Mottagna ej använda bidrag		511 039	552 054
Övriga kortfristiga skulder		868 642	769 059
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		158 761	922 423
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER		<u>2 223 562</u>	<u>3 019 116</u>

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

12 159 61912 553 914

ZAK
 AN
 CUE
 LA
 OF
 JG

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre stiftelser.

Not 2 Gåvor	2020	2019
Nettoomsättning per rörelsegren		
Gåva insamling	2 061	
Gåva som före 2017 var bokförd som långfristig skuld.	<u>184 125</u>	<u>230 250</u>
	186 186	230 250
Not 3 Medelantal anställda	2020	2019
Medelantalet anställda	20	17
Not 4 Byggnader och mark	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärde	<u>1 143 000</u>	<u>1 143 000</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	<u>1 143 000</u>	<u>1 143 000</u>
Utgående redovisat värde	1 143 000	1 143 000
Not 5 Andra långfristiga värdepappersinnehav	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärde	<u>1 460 454</u>	<u>1 460 454</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	<u>1 460 454</u>	<u>1 460 454</u>
Utgående redovisat värde	1 460 454	1 460 454

du
CF JO CFE
PIT HA RA
AN

Not 6 Eget Kapital

	Erica- fonderna	Olev Küun minnes-fond	Övr. fritt eget kapital	Totalt
Belopp vid räkenskapsårets början	974 436	2 423 966	2 018 771	5 417 173
Årets resultat			370 782	370 782
Belopp vid räkenskapsårets slut	974 436	2 423 966	2 389 553	5 787 955

Not 7 Övriga avsättningar	<u>2020-12-31</u>	<u>2019-12-31</u>
Resultatutjämningsfond	2 000 000	2 000 000
Reparationsfond	2 000 000	2 000 000
	4 000 000	4 000 000

Not 9 Långfristiga skulder	<u>2020-12-31</u>	<u>2019-12-31</u>
Omställningsavtalet	148 101	117 625
	148 101	117 625

GE 70
 AN 24
 OK
 AA

Stockholm den 15 april 2021

Ewa Persson Göransson
ordförande

Pia Helleday
vice ordförande

Hanna Jokio
ledamot

Cindy Falquet
ledamot

Olof Stålnacke
kassaförvaltare

Emma Henriksson
ledamot

Hans Hemmingsson
ledamot

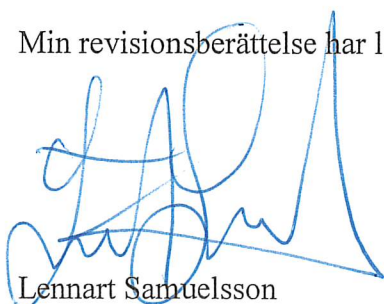

Carl von Essen
ledamot

Anna Norlén
verksamhetschef

Min revisionsberättelse har lämnats den 5 maj 2021

Lennart Samuelsson
Godkänd revisor
utsedd av Huvudmännen

Niklas Makal
Auktoriserad revisor
utsedd av Huvudmännen

7